

Η ΓΡΑΪΑ

(Ὀνειρον).

Ἐβαδίζον μόνος ἐπὶ εὐρείας πεδιάδος. Αἴφνης μοὶ ἐφάνη ὅτι ὀπισθεν ἤκουσα βήματα ἑλαφρὰ καὶ λαθραῖα. Ἀνθρωπὸς τις παρηκολούθει τὰ ἴχνη μου μετὰ προφυλάξεως.

Ἐστράφη καὶ εἶδον ρικνὸν γραΐδιον εἰς φαῖά ῥάκη τετυλιγμένον. Μόνον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διεκρίνετο διὰ τῶν ῥακῶν του, στυγνὸν πρόσωπον, ρισσόν, νωδόν, εἰς ἀγκυλωτὴν ἀπολήγον ῥίνα.

Ἐπλησίασα εἰς τὴν γραΐαν:

— Ποία εἶσαι; τί θέλεις; εἶσαι ἐπαίτις; ζῆτεις ἔλεημοσύνην;

Ἡ γραΐα δὲν ἀπεκρίθη. Ἐκυψα πρὸς αὐτὴν καὶ παρετήρησα ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἐσκέποντο ὑπὸ μεμβράνης ὑπολεύκου ἁμοίας τῇ πτηνῶν τινῶν, ἀτινα προφυλάσσονται δι' αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἐντόνου τοῦ ἡλίου φωτός.

Ἄλλ' ἢ μεμβράνη τῆς γραΐας ἔμενεν ἀκίνητος, δὲν ἀπεκάλυπτε τὰς κόρας τῶν ὀφθαλμῶν τῆς συνεπέρινα λοιπὸν ὅτι ἦτο τυφλή.

— Θέλεις ἔλεημοσύνην; ἐπανελάβον. Διατί μὲ παρακολουθεῖς;

Ἡ γραΐα οὐδὲ τώρα ἀπεκρίθη ἀλλ' ἐρρικνώθη περισσότερο.

Ἀφήσας αὐτὴν ἐξηκολούθησα τὴν πορείαν μου.

Ἄλλὰ καὶ πάλιν ἀκούω ὀπίσω μου τὰ ἑλαφρὰ, ἔρρυθμα καὶ λαθραῖα βήματα.

— Πάλιν αὐτὴ ἡ γυναῖκα! εἶπον κατ' ἑμαυτόν.

Διατί μὲ ἀκολουθεῖ τόσον συντόμως;

Ἄλλὰ μετ' ὀλίγον προσεῖπον:

— Ὡς φαίνεται ἐπειδὴ εἶνε τυφλή, ἔχασε τὸν δρόμον τῆς καὶ παρακολουθεῖ διὰ τῆς ἀκοῆς τὰ βήματά μου διὰ νὰ φθάσῃ κατόπιν μου εἰς κατακλιμένον τι μέρος. Τοῦτο εἶνε!

Ἄλλ' ἀνησυχία παράδοξος κατέλαβε κατὰ μικρὸν τὸ πνεῦμά μου. Μοὶ ἐφάνη ὅτι ἡ γραΐα δὲν μὲ παρηκολούθει μόνον ἀλλὰ καὶ μὲ διηύθυνε, μὲ ὥθει ὅτε μὲν δεξιὰ, ὅτε δ' ἀριστερὰ καὶ ὅτι ὑπήκουον εἰς αὐτὴν ἀκουσίως.

Ἐξηκολούθησα ἐν τούτοις βαδίζων, ἀλλ' αἴφνης πρὸ τῆς ὁδοῦ μου διακρίνω πρᾶγμα τι μαυρίζον, ὡς βαθὺς λάκκος ἐν τῷ χώματι: εἶναι ὁ τάφος!

Ἡ ἐξῆς ἰδέα διήλθε τὸ πνεῦμά μου ὡς ἀστραπή: Αὐτοῦ μὲ ὥθει!

Στρέφομαι βιαίως. Ἡ γραΐα ἦτο ἐκεῖ, ἐνώπιόν μου καὶ ἐβλεπε! Μὲ παρετῆρει διὰ μεγάλων ὀφθαλμῶν κακεντρεχῶν καὶ ἀπειλητικῶν, δι' ὀφθαλμῶν ἀρπακτικῶν ὀρνέου. Κύπτω πρὸς τὸ πρόσωπόν τῆς, πρὸς τοὺς ὀφθαλμούς τῆς. Καὶ πάλιν τὴν αὐτὴν θαυρῶν βλέπω μεμβράναν, τὸ αὐτὸ τυφλὸν πρόσωπον.

— Ἀχ!, διελογίσθη, αὐτὴ ἡ γραΐα εἶνε ἡ

εἰμαρμένη μου, ἡ εἰμαρμένη, ἣν οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων δύναται νὰ διαφύγῃ!... Ἄλλ' ὄχι, ὄχι, τί ἀνανδρία! πρέπει τοῦλάχιστον ν' ἀντιπαλαίσω!...

Καὶ ἐτράπη ἐπ' ἄλλην διεύθυνσιν.

Ἐβαδίζα ταχέως... Ἄλλ' ἀκούω, καὶ πάλιν κατόπιν μου ἑλαφρὰ βήματα... ἐγγύς... ἐγγύτατα καὶ ἐνώπιόν μου, εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ, χαίνει πάλιν ὁ μέλας λάκκος.

Στρέφομαι καὶ αὐθις ἀλλαχόσε... Ἄλλ' ὀπίσω μου ἐνδελεχῶς ὁ αὐτὸς λαθραῖος θρούς, ἐνώπιόν μου ἡ αὐτὴ φοβερὰ κηλὶς...

Ἄ! Ματαίως κάμνω περιδρομὰς ὡς ὀλαγωγὸς πρὸ τῶν θηρευτικῶν κυνῶν...

Ἐνδελεχῶς, ἐνδελεχῶς, τὸ αὐτὸ ἀκούω. τὸ αὐτὸ βλέπω!

— Περίμεινε! εἶπον κατ' ἑμαυτόν. Θὰ σε ἀπατήσω, δὲν θὰ ὑπάγω πουθενά!

Καὶ κάθημαι χαμαί.

Ἡ γραΐα εἶνε ὀπισθὲν μου, δύο βήματα μακρὰν μου δὲν τὴν ἀκούω, ἀλλ' αἰσθάνομαι ὅτι εἶναι παροῦσα.

Καὶ αἴφνης τί βλέπω; Ἡ κηλὶς ἐκείνη ἡ μαυρίζουσα ἐνώπιόν μου ὀλισθαίνει, ἔρπει προχωρεῖ, προσεγγίζει!..

Θεέ μου! Στρέφομαι, παρατηρῶ. Ἡ γραΐα ἀτενίζει ἐπ' ἐμὲ τοὺς δύο ὀφθαλμούς τῆς καὶ κακεντρεχῆς μειδιάμα συστρέφει τὸ νωδὸν στόμά τῆς, ὡς νὰ μοὶ ἔλεγε:

— Δὲν θὰ διαφύγῃς!

[Τουργένιεφ]

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐν Κοπενάγη καταστήματος τῶν κωφαλῶν κ. Μάλλιγκ Χάνσεν ἐδημοσίευσεν ἐπ' ἐσχάτων περιεργότατα πορίσματα τῶν παρατηρήσεών του περὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀναστήματος καὶ τοῦ ὄγκου τῶν παιδῶν. Ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐξύγιζε τετράκις τῆς ἡμέρας καὶ καθ' ἑκάστην κατεμέτρει τοὺς ἐν τῷ καταστήματι ἐκείνῳ τρεφομένους παῖδας, 130 τὸν ἀριθμὸν ὄντας. Ἐκ τῆς μελέτης δὲ τῶν σημειώσεων αὐτοῦ καὶ τῆς ἀντιπαραβολῆς πρὸς ἄλλας παρατηρήσεις συνήγαγε τὰ ἐπόμενα πορίσματα.

Ἡ αὐξήσις τοῦ τε ἀναστήματος καὶ τοῦ ὄγκου τῶν παιδῶν οὔτε βαθμιαία εἶναι, οὔτε συνεχῆς. Ἀλλὰ γίνεται ἐν τρισὶ χρονικαῖς περιόδοις κατ' ἔτος, περιόδοις περιλαμβανούσαις ἑτέρας τριάκοντα παραλλαγὰς, ἥττονος σημασίας καὶ μὴ ὑποκειμένης εἰς τοὺς αὐτοὺς κανόνας. Εἶναι δὲ διάφοροι αἱ τρεῖς περίοδοι, καθ' ἃς αὐξάνει τὸ ἀνάστημα, τῶν περιόδων καθ' ἃς αὐξάνει ὁ ὄγκος τοῦ σώματος. Ἐκότεραι δὲ διαιροῦνται εἰς περίοδον τῆς μεγίστης ἀναπτύξεως, εἰς περίοδον τῆς στάσεως ἢ τῆς ἰσορροπίας καὶ εἰς περίοδον τῆς ἐλαχίστης ἀναπτύξεως.

Ἡ περίοδος τῆς μεγίστης αὐξήσεως τοῦ ὄγκου τοῦ σώματος διαρκεῖ ἀπὸ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου μέχρι τοῦ

Σεπτεμβρίου ἢ τῆς στάσεως ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου μέχρι τῶν μέσων τοῦ Ἀπριλίου. Ἡ αὐξήσις τοῦ ἀναστήματος ποικίλλει ὡσαύτως, ἀλλὰ κατὰ τάξιν διάφορον. Ἡ περίοδος τῆς ἐλαχίστης ἀναπτύξεως τοῦ ὄγκου ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν περίοδον τῆς μεγίστης ἀναπτύξεως τοῦ ἀναστήματος. Κατὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον ἢ αὐξήσις τοῦ ἀναστήματος εἶναι κατὰ τέσσαρα πέμπτα ὀλιγωτέρα τῆς γινομένης κατὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον. Ἐν ἄλλοις λόγοις τὸ σῶμα τῶν παιδῶν αὐξάνει τὸ φθινόπωρον κατ' ὄγκον καὶ βάρος· κατὰ τὸν χρόνον ἐκείνον ἐπέροχεται στάσις τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀναστήματος· ὅταν δ' ἔλθῃ ἡ περίοδος τῆς αὐξήσεως τούτου, ἡ αὐξήσις τοῦ ὄγκου μένει στάσιμος.

Ὅθεν τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, ἂν αἱ παρατηρήσεις τοῦ Δανουῦ ἀνθρωπολόγου εἶναι ἀκριβεῖς, ἀκολουθεῖ τὴν αὐτὴν καὶ τὰ φυτὰ τάξιν τῆς ἀναπτύξεως. Ἐπεκτείνας οὕτως τὰς παρατηρήσεις του καὶ εἰς τὰ ἐν τῷ κήπῳ τοῦ καταστήματος δένδρα, τὰ ὅποια καθ' ἑκάστην κατεμέτρει, ἐπέστηθι ὅτι καὶ τὰ φυτὰ ἐν μιᾷ περιόδῳ αὐξάνουσι καθ' ὕψος, ἐν ἐτέρῳ δὲ κατὰ πλάτος, αὐξομένης τῆς περιφερείας τοῦ κορμοῦ αὐτῶν. Ἄλλ' αἱ περίοδοι αὗται δὲν ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὰς περιόδους τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀνθρώπινου σώματος. Κατὰ τοὺς μῆνας Ἀπριλίον καὶ Μαΐον ὅλη ἡ δύναμις τοῦ δένδρου καταναλίσκεται εἰς ἐπέκτασιν τῶν κλάδων καὶ τῆς κορυφῆς τοῦ κορμοῦ, τὸ δὲ πάχος αὐτοῦ μένει στάσιμον· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου μέχρι τῶν μέσων τοῦ Ἰουλίου αὐξάνει τὸ πλάτος τοῦ κορμοῦ· μετὰ ταῦτα δ' ἐπέρχεται ἡ περίοδος τῆς ἀδρανείας ἢ νάρκης.

Τεραστία εἶναι ἡ κατὰ τοὺς χρόνους ἡμῶν κατανάλωσις γραφικῶν εἰδῶν. Κατ' ἔτος κατασκευάζονται ἐν ἕλῳ τῷ κόσμῳ μεταλλικαὶ γραφίδες (πένναι) ἀξίας εἰκοσιν ἑκατομμυρίων δραχμῶν· ἴσην ἀξίαν ἔχουσι καὶ τὰ κατ' ἔτος χυνόμενα τυπογραφικὰ στοιχεῖα. Μολυβδοκόνδυλα κατασκευάζονται περὶ τὰ 200 ἑκατομμύρια. Χάρτου δὲ μόνον ἡ Εὐρώπη παράγει ἐν ἑκατομμύριον τόνων κατ' ἔτος.

Ὅς πρῶται ὕλαι πρὸς κατασκευὴν τοῦ χάρτου χρησιμεύουσι τὰ ῥάκη (ὧν ἡ πηστότης ὅμως δὲν ἐπαρκεῖ, διότι μόνον 800,000 τόνων συνάζονται κατ' ἔτος ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ), ὁ παλαιὸς χάρτης, ξύλον καὶ διὰ τὰς ἀρίστας ποιότητας φυτὸν τι τῆς Ἀλγερίας, καλούμενον Ἀλφα. Ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ δαπανῶνται 500 ἑκατομμύρια πρὸς προμήθειαν τῶν πρώτων ὑλῶν, ὧν 350 ἑκατ. πρὸς ἀγορὰν ῥακῶν, 20 πρὸς ἀγορὰν ἄχρουν καὶ ξύλου καὶ 100 πρὸς ἀγορὰν ἄλφα καὶ παλαιῦ χάρτου. Προσθεμένων δ' εἰς ταῦτα τῆς δαπάνης διὰ τὴν καύσιμον ὕλην καὶ τὰς χημικὰς ὕλας, τῶν τόκων τῶν καταβληθέντων κεφαλαίων πρὸς οἰκοδομήν τῶν ἐργοστασίων, εὐρίσκουμεν ὅτι δαπανᾶται ἐν διαεκατομμύριον περίπου δραχμῶν πρὸς κατασκευὴν 1500000 τόνων χάρτου. Ἐκ τοῦ ἐν ὅλῳ τῇ γῆ κατασκευαζομένου χάρτου 1200000 τόνων χρησιμεύουσι πρὸς γραφὴν, 80000 τόνων πρὸς τύπωσιν βιβλίων, 300000 τόνων πρὸς τύπωσιν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων, καὶ 120000 τόνων χρησιμεύουσι εἰς κατασκευὴν καταστίχων καὶ εἰς ἄλλας ἀνάγκας τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας. Ἄν εἰς ταῦτα προσθεθῶι τὸ σιγαρόχαρτον, τὸ ναστόχαρτον, τὸ στυπόχαρτον, ὁ χρωμα-

τιστὸς χάρτης, ὁ μεταξωτὸς χάρτης κλπ. κλπ. πρὸς δὲ καὶ 1500 ἑκατομμύρια δραχμῶν ἀπαιτούμενα πρὸς κίνησιν τῶν ἐργοστασίων, πρὸς ἐργασίαν, πρὸς μεταφορὰν κλπ. ὑπολογίζεται ὅτι ἡ βιομηχανία ἐκ πρώτων ὑλῶν εἶαι τὸ ἄχρουν, τὸ ξύλον, τὰ πριονίδια, τὰ ῥάκη κατασκευάζει κατ' ἔτος προϊόντα ἀξίας 6000 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Ἐν Κάννις τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας διατρίβουσι κατὰ τὸν χειμῶνα διὰ τὸ εὐκρατον καὶ θερπνὸν κλίμα τῆς πόλεως ταύτης παμπληθεῖς ξένοι, μάλιστα δ' Ἀγγλοὶ πλοῦσιοι. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἀποτελοῦσι σχεδὸν χωριστὴν κοινωνίαν, δυσπρόσιτοι ὄντες καὶ δυσκόλως ἀποδεχόμενοι προσκαλοῦντες αὐτοί. Ἀμερικανὸς τις πρῶν ἀνθρακοπώλης, ἀποσυρθεὶς τοῦ ἐμπορίου, ὅστις ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ μένων δαπανᾷ τὰ ἄφθονα δολλάρια ὅσα ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός του ἀπεταμίευσεν, ἠθέλησεν ἐπ' ἐσχάτων νὰ δώσῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ του μέγαν χορὸν, εἰς ὃν προσεκάλεσε πάντας τοὺς ἐν Κάννις ἐξέχοντας. Τῷ ἐγένετο μὲν ἡ παρατήρησις, ὅτι οἱ Ἀγγλοὶ εὐπατρίδι καὶ ἑκατομμυριοῦχοι δὲν θὰ δεχθῶσι τὴν πρότασιν, ἀλλ' ὁ πρῶν ἀνθρακοπώλης κ. Ἰάκσον, γνήσιος Ἀμερικανὸς ὧν καὶ ἐπομένως πρακτικώτατος ἀνὴρ, ἐξεύρεν εὐφυᾶ τρόπον πρὸς ἐξαναγκασμὸν αὐτῶν. Διότι διεκήρυξεν, ὅτι δι' ἕκαστον τῶν προσκεκλημένων, ὅστις ἠθέλε παρευρεθῆ εἰς τὸν χορὸν ἀνεδέχετο νὰ καταβάλῃ δέκα δραχμὰς πρὸς ὄφελος τοῦ ἐν Κάννις νοσοκομείου καὶ τοῦ πτωχοκομείου. Οὕτω δὲ ὁ ἀποστέρων νὰ μεταδῆ εἰς τὸν χορὸν τοῦ ἀνθρακοπώλου ἐστέρει 10 δρ τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς ἀσθενεῖς. Τούτου ἕνεκα κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ἐσπέραν αἱ αἰθουσαι τοῦ κ. Ἰάκσον ἦσαν πλήρεις ἐκλεκτοῦ κόσμου. Περιχρῆξ ἐπὶ τῷ θριάμβῳ του ὁ οἰκοδεσπότης διένειμεν εἰς ἑκάστην τῶν κυριῶν ἀνὰ ἓν κομψότατον σημειωματᾶριον ἐκ μαργάρου μετὰ χρυσοῦ μολυβδοφόρου πρὸς ἐγγραφήν τῶν ὀνομάτων τῶν χορευτῶν. Ὁ χορὸς ἦτο ζωηρότατος καὶ φαιδρότατος, παρευρεθέντων τριακοσίων προσκεκλημένων, τῶν δὲ πρώτων τῆς ἐπαύριον ὁ κ. Ἰάκσον κατέθηκεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον καὶ τὸ πτωχοκομεῖον τριεχιλίαις δραχμῶν. Ἀλλ' ἕτερος Ἀμερικανὸς, ἐν τῇ αὐτῇ πόλει διαμένων, πολὺ διάφορον διασκέδασι παρεσκεύασεν εἰς τοὺς προσκεκλημένους του. Μαθὼν ὅτι τινὲς τὸν κατηγόρησαν ὡς φυλάγγυρον, προσεκάλεσε παρχρημα εἰς ἑορτὴν μέγα πλήθος. Καὶ ὅτε συνήλθον οἱ πλείστοι τῶν προσκεκλημένων τοῖς εἶπεν. «Ἐπειδὴ φρονεῖτε ὅτι ἀδύνατος εἶναι ἡ διασκέδασις, ἂν μὴ δαπανηθῶσι πολλὰ χρήματα, σὰς παρακαλῶ νὰ διασκεδάσητε, κύριοι μου.» Καὶ λαβὼν δέσμας γραμματίων τῆς Ἀγγλικῆς τραπέζης, ἀξίας 125 χιλιάδων δραμῶν τὰς ἔρριψεν εἰς ἀργυροῦν πύραυλον, ὅπερ διέταξε νὰ θέσῃσι ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκάησαν ὅλα τὰ τραπέζικα γραμμάτια, εἶπε πρὸς τοὺς προσκεκλημένους. «Κύριοι καὶ κύριοι, ἡ διασκέδασις ἐτελείωσε. Καλὴν νύκτα.»

Ὁ ἰατρὸς κ. Π. πρὸς εὐλόγον κυρίαν. ἀφ' οὗ ἐπεράτωσε τὴν ἐξέτασιν τῆς νόσου: «Σὰς παρακαλῶ, δεῖξάτε τὴν γλώσσαν σας. (Ἡ κυρία ὑπακούει.) Τώρα κρατήσατε αὐτὴν ἕξω μέχρις ὅτου γράψω τὴν συνταγὴν καὶ ἀναχωρήσω.»